

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. JUDr. Jaroslavem Koutským, advokátem, se sídlem Moskevská 12, Most, proti žalovaným: **1) Úřad práce v Mostě**, se sídlem Budovatelů 1989, Most, a **2) Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 7,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 7, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 7, kterým byla jeho žaloba odmítnuta, protože údajně přes výzvu soudu nepřipojil opis napadených rozhodnutí žalovaných, a proto podle názoru Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) nebylo možné pokračovat v řízení.

Úřad práce v Mostě rozhodnutím č. j. MOA-2806/2004-M 05 A 1764/2004, MOA-3663/2004-M REKV 01 1761/04, ze dne 2. 11. 2004, uložil žalobci povinnost vrátit na účet Úřadu práce v Mostě část podpory v nezaměstnanosti ve výši 13009 Kč za období od 21. 4. 2004 do 31. 7. 2004. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, z jehož podnětu Ministerstvo práce a sociálních věcí napadené rozhodnutí změnilo pouze tak, že nahradilo pojem „podpora v nezaměstnanosti“ pojmem „poskytnuté hmotné zabezpečení“.

Proti těmto rozhodnutím podal stěžovatel návrh, který označil jako „žaloba podle § 244 a násl. OSŘ“. Uvedl, že „je na svých právech dotčen tím, že oběma výše uvedenými rozhodnutími je donucován vrátit podporu v nezaměstnanosti za období od 21. 4. 2004

do 31. 7. 2007, ačkoli by ji měl vrátit pouze v části odpovídající době od 21. 4. 2004 do 30. 4. 2004“. Proto stěžovatel navrhl, aby soud rozsudkem odložil vykonatelnost obou uvedených rozhodnutí žalovaných a uložil mu povinnost zaplatit žalovanému do 15-ti dnů od právní moci částku 1018,80 Kč, a tím vrátit část podpory v nezaměstnanosti za období od 21. 4. 2004 do 31. 4. 2004. Dále navrhl, aby mu žalovaný zaplatil do 15-ti dnů od právní moci rozsudku náklady řízení.

Krajský soud vyzval stěžovatele usnesením ze dne 4. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 3, které mu bylo doručeno dne 16. 10. 2006 s tím, aby do 3 dnů předložil krajskému soudu stejnopisy těch rozhodnutí, proti kterým podal žalobu. Protože do soudního spisu nebyly do 30. 10. 2006 doplněny požadované opisy ani žádná jiná podání, přestože opis napadeného rozhodnutí je náležitostí žaloby a stěžovatel byl k jejímu doplnění vyzván, krajský soud žalobu usnesením ze dne 30. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 7, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) za použití § 37 odst. 5 s. ř. s., protože podle jeho názoru nebylo možné pokračovat v řízení.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal stěžovatel prostřednictvím svého advokáta včas kasační stížnost, v níž namítl, že nebyly v plném rozsahu splněny podmínky, za nichž mohla být jeho žaloba odmítnuta. Ohradil se proti závěru krajského soudu, že nereagoval na jeho usnesení ze dne 4. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 3, které mu bylo doručeno dne 16. 10. 2006, a kterým byl vyzván k doplnění žaloby o opisy napadených rozhodnutí. Uvedl, že výzvu krajského soudu splnil včas a v požadovaném rozsahu, když dne 18. 10. 2006 si na Okresním soudě v Mostě nechal okopírovat předmětná rozhodnutí žalovaných, která byla přiložena k žalobě podané u tohoto soudu, a předmětné opisy zaslal krajskému soudu k rukám příslušného specializovaného samosoudce. Dne 25. 10. 2006 zaslal krajskému soudu opět k rukám příslušného specializovaného samosoudce kopie dokladů navazující na skutečnosti uváděné v žalobě. Aby stěžovatel svá tvrzení doložil, připojil ke kasační stížnosti kopie podacích lístků Pošty Most 1 z 18. 10. 2006 a 25. 10. 2006 a kopii příjmového pokladního dokladu Okresního soudu v Mostě ze dne 18. 10. 2006. Z těchto skutečností podle něj vyplývá, že splnil zákonem stanovené podmínky pro projednání žaloby, a proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení krajského soudu ze dne 30. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 7.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl výslovný odkaz na zákonné ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s. a ani výslovně necitoval některý z důvodů kasační stížnosti, a kasační stížnost tak nespĺňuje veškeré náležitosti svého obsahu kasační stížnosti podle § 106 odst. 1 s. ř. s. Podaná kasační stížnost je proto nepochybně formálně vadná, nicméně vzhledem ke slovnímu vyjádření důvodu kasační stížnosti (srov. „*mám za to, že nebyly splněny v plném rozsahu podmínky, na jejichž základě mohlo být soudem rozhodnuto, že žaloba ... byla odmítnuta*“, neboť „*jsem splnil zákonem určené podmínky k tomu, aby podaná žaloba byla řádně projednána*“), a tedy věcné jednoznačnosti předmětné námítky, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že není třeba v dané věci striktně postupovat podle § 108 odst. 1 věty první s. ř. s., ale z obsahu jednotlivých námitek kasační stížnosti lze dovodit, že stěžovatel uplatnil kasační důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy že usnesení krajského soudu spočívá v nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu; zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud zjistil, že ve spise krajského soudu vedeného pod sp. zn. 42 Cad 22/2006 se nachází usnesení ze dne 4. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 3, které bylo stěžovateli doručeno dne 16. 10. 2006, s tím, aby do 3 dnů předložil krajskému soudu stejnopisy těch rozhodnutí, proti kterým podal žalobu. Poslední den lhůty pro splnění uložené povinnosti tak byl 19. 10. 2006. Na základě kasační stížnosti a k ní přiložených kopií podacích lístků z 18. 10. 2006 a 25. 10. 2006 učinil Nejvyšší správní soud dotaz na podatelnu krajského soudu a zjistil, že dne 25. 10. 2006 a dne 30. 10. 2006 pod stěžovatelem uváděným číslem rekomanda došla krajskému soudu podání z podací pošty Most 1. Tato podání se však v příslušném soudním spise nenalézají. Krajský soud pak usnesením ze dne 30. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 7, žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. za použití § 37 odst. 5 s. ř. s., protože podle jeho názoru nebylo možné pokračovat v řízení.

Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud pochybil, když žalobu odmítl pro nedoplnění předmětných listin, přestože je z obsahu spisu zřejmé, že nebyl informován o existenci stěžovatelových podání. Účastníkům řízení totiž nemůže být přičítáno k tíži, že v soudní evidenci nelze najít předmětná prokazatelně doručená podání. Nelze totiž přehlédnout základní pochybení krajského soudu, který podání nezaložil do spisu a ani není schopen dohledat jejich další osud.

Nejvyšší správní soud dále rovněž považuje za nutné zdůraznit, že bez ohledu na to, zda krajský soud obdržel podání obsahující opisy napadených rozhodnutí či nikoli, postupoval nezákonně, když žalobu odmítl, protože nepřipojení opisu napadeného rozhodnutí k žalobě není nedostatkem, pro který není možné v řízení pokračovat. Nejvyšší správní soud připomíná, že krajský soud v každé věci je povinen zkoumat naplnění podmínek řízení a přípustnost žaloby a teprve poté podle okolností projedná žalobu. Krajský soud tedy posuzuje, zda řízení o žalobě netrpí nedostatkem procesních podmínek a nebo takovou vadou žaloby, kterou by nebylo možno odstranit – ať již soudem samotným, či soudem v součinnosti s žalobcem postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Trpí-li řízení či žaloba takovými vadami, pro které nelze řízení vést či v něm pokračovat, soud takovou žalobu odmítne podle § 46 s. ř. s. Krajský soud tedy mimo jiné zjistí, zda žaloba splňuje veškeré náležitosti stanovené § 37 odst. 3 s. ř. s. a § 71 s. ř. s. Z usnesení krajského soudu ze dne 4. 10. 2006, č. j. 42 Cad 22/2006 – 3, vyplývá, že v daném případě shledal krajský soud jedinou vadou žaloby v absenci opisu napadeného rozhodnutí žalovaného, když podle § 71 odst. 2 věty první s. ř. s. má žalobce povinnost připojit k žalobě jeden opis napadeného rozhodnutí. Za této situace postupoval krajský soud zprvu řádným a zákonným způsobem, když zaslal stěžovateli výzvu k doplnění této náležitosti žaloby, neboť posoudil tento nedostatek podmínek řízení jako odstranitelný. Následně však nesprávně dospěl k závěru, že nepřipojení opisu napadeného rozhodnutí k žalobě žalobcem zakládá nesplnění podmínek řízení, pro které nelze v řízení pokračovat [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Tak tomu ovšem není, neboť předmětný nedostatek podmínek řízení lze odstranit tím, že si soud obstará opis napadeného rozhodnutí sám. Podle ustanovení § 74 odst. 1, věty druhé, s. ř. s. totiž předseda senátu uloží žalovanému, aby předložil mimo jiné správní spis. Součástí tohoto spisu je v daném případě i napadené rozhodnutí, což plyne jak z povahy věci, tak to bylo krajskému soudu jistě známo i z jeho rozhodovací praxe, a proto v souladu s principy efektivnosti a hospodárnosti řízení by soud nemusel obstarávat stejnopis rozhodnutí náročným postupem a žalobci by ani nevznikly náklady s tím související. Nejvyšší správní soud připomíná, že tímto způsobem postupoval krajský soud i v tomto případě, a žalovaný mu tak předložil správní spis, který obsahoval napadená rozhodnutí.

K této problematice se již dříve vyjádřil Vrchní soud v Praze, který ve svém usnesení ze dne 22. 1. 1993, č. j. 6 A 6/93 – 9, uvedl, že *žalobce je povinen připojit k žalobě jako její součást stejnopis napadeného rozhodnutí. Neučiní-li tak ani přes výzvu soudu, obstará si soud tento stejnopis sám, avšak na náklady žalobce.* Opačný postup by byl při posuzování náležitostí žaloby ve správním soudnictví přepjatým formalismem, což naprosto neodpovídá principu materiálního právního státu a ani samotnému poslání soudnictví. Soud totiž odstraňuje vady žaloby, tedy skutečné nedostatky obecných či zvláštních náležitostí žaloby, které brání tomu, aby žaloba mohla být podkladem projednání a rozhodnutí věci. Soud musí v první řadě zvážit, zda je nezbytné vadu odstranit [např. uvedení dne doručení napadeného rozhodnutí je podle § 71 odst. 1 písm. a) s. ř. s. náležitostí žaloby, jejímž smyslem je pouze to, aby soud mohl posoudit, zda žaloba byla podána včas; den doručení a tedy i včasnost žaloby však soud zjistí ze správního spisu, který si z úřední povinnosti od žalovaného podle § 74 s. ř. s. vyžádá, a proto není vůbec nutné žalobce vyzývat, aby den doručení uvedl, či dokonce jeho žalobu odmítnout, pokud tak ve lhůtě neučiní]. Nejvyšší správní soud tento názor vyslovil již v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56, přístupný na www.nssoud.cz. Z výše uvedeného je zřejmé, že tak tomu je i v případě vady spočívající v nepředložení opisu napadeného správního rozhodnutí žalobcem, které zpravidla nezpůsobuje nemožnost pokračovat v řízení, i když tento nedostatek nebyl přes výzvu soudu odstraněn (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2007, sp. zn. 9 Azs 156/2007, přístupný na www.nssoud.cz).

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud pochybil, když žalobu odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Jelikož v posuzovaném případě nebyly splněny podmínky pro odmítnutí žaloby z důvodu vysloveného krajským soudem, Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je v novém řízení povinen v souladu s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jímž je dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán, znovu posoudit žalobu stěžovatele.

Nejvyšší správní soud podotýká, že tímto rozhodnutím nevyslovil závěr, že žaloba nemá žádné vady, ale pouze shledal, že ze shora uvedených důvodů nemohla být žaloba odmítnuta pro nepředložení opisu napadeného rozhodnutí.

V novém rozhodnutí pak krajský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu